

Bognoter

Af Brita Vibeke Andersen

Borchert, Thomas: **Gebrauchsanweisung für Dänemark**. Piper 2017, 223 s.

Normalt omtaler vi bøger, der kan gøre vore læsere klogere på omverdenen. Men måske skal man engang imellem også vende blikket indad og stille spørgsmålet. "Hvordan ser udlandet egentlig på os?"

Det spørgsmål kan den tyske journalist Thomas Borchert, der siden 1983 har boet i og rapporteret fra Danmark, måske hjælpe os med at få svar på i sin humoristiske brugsanvisning til Danmark.

Branner, Hans: **Det politiske Europa. En grundbog om EU**. Columbus 2017, 196 s. 3. udgave af den efterhånden klassiske EU-grundbog *Det politiske Europa* er grundlæggende en helt ny bog. Strukturen er ændret, således at det centrale og obligatoriske EU-stof er dækket ind i et stort indledende kapitel 1. Her gives en samlet oversigt i koncentreret form af de vigtigste principper bag EU samt af EU's opbygning, politikområder og vigtigste aktuelle udfordringer. Kapitlerne 2-6 giver mulighed for at gå i dybden med temaer ud fra eget valg. Specielt skal nævnes kapitel 4, der fører udviklingen på fire vigtige politikområde à jour, og det stort set nye kapitel 5, hvor forfatteren identificerer fire store kriser, der i dag præger EU-samar-

bejdet. Kapitel 7 indeholder en opdateret gennemgang af Danmarks forhold til EU.

Grooss, Poul: **The Naval War in the Baltic 1939-1945**. Pen & Swords Book 2017, 416 s.

Østersøen var i løbet af Anden Verdenskrig skueplads for vedvarende voldsomme kampe. I *The Naval War in the Baltic* giver kommandør Poul Grooss en oversigt over krigen til søs og sammenfletter store begivenheder som fx Leningrads belejring, den sovjetiske kampagne mod Sverige i 1942, krigen i Finland 1939-1944, den sovjetiske befrielse af de baltiske stater, Tysklands evakuering af to mio. mennesker fra øst og det sovjetiske kapløb vestpå i 1945. Bogen giver også indblik i en række tidligere underbelyste emner som fx Sveriges samarbejde med Tyskland og tyskernes brug af Østersøen til at træne ubådsbesætninger til kampen om Atlanterhavet. Poul Grooss viser i sin bog, hvordan søkrigen i Østersøen var med til at forme Anden Verdenskrig på måder, som man indtil nu ikke har forstået fuldt ud.

Hansted, Morten: **Danske eventyr i Iran**. Gyldendal 2017, 263 s

I otte store kapitler fortæller journalist og forfatter Morten Hansted historierne

Brita Vibeke Andersen er medredaktør af *Udenrigs*.

om en række forretningsfolk og personligheder, der gennem tiden har søgt lykken i Iran. Fra Carsten Niebuhrs store arabiske ekspedition i 1761, der bragte ham til Persien i 1765, over danskeres impopulære jernbanebyggeri i de iranske bjerge i 1930'erne, der stadig regnes for en af de største ingeniørpræstationer i dansk erhvervslivs historie, til de nutidige historier om 'det danske bageri' i Teheran, der blev etableret i 1960'erne af en ung dansk lærerinde, og som i dag drives af hendes datter, og om den nu 77-årige Birte Koed, der har boet i Teheran siden 1961 og i over 50 år har solgt mejeriudstyr til Iran. Bogen er spændende og underholdende læsning, men den er også med til at nuancere billedet af Iran og vise, at det hverken hører hjemme på 'ondskabens akse' eller i den tusinde og én nats-idyl, som der ofte beskrives i rejsebrochurene.

Holm, Adam: **En by i krig. Scener og skæbner fra Damaskus.** *Kristeligt Dagblads Forlag 2017, 253 s.*

Siden 2011 har Syrien været hærget af borgerkrig. Mange har undersøgt, hvorfor oprørerne og jihadisterne kæmper mod præsident Bashar-al-Assad, men færre har stillet spørgsmålet, hvorfor store dele af den syriske befolkning stadig støtter præsidenten. Adam Holm er flere gange under borgerkrigen rejst til Damaskus, hvor støtten til Assad er størst, for at finde svar på dette spørgsmål. Han har talt med gamle antikvitethandlere, unge aktivister, ofre og bøddler og regimets folk, og han har spurgt ind til deres liv, situation og betragtninger om krigen. I *En by i krig* tegner Adam Holm et personligt og udfordrende portræt af den smukke by, der er en af verdens ældste, og dens hårdt prøvede indbyggere.

Jensen, Bent: **Ruslands undergang. Revolution og sammenbrud 1917-1921.** *Gyldendal 2017, 529 s.*

Ruslands undergang er beretningen om et katastrofalt samfundsekspirement, om et kejserriges fald og om en ny, hidtil ukendt samfundstypes fødsel. Bent Jensen, dr.phil., forfatter og fhv. professor i historie på Syddansk Universitet, fortæller om zardømmets fald og bolsjevikernes vej til magten i et uroligt og tumultarisk Rusland. Hvad var baggrunden for, at bolsjevikkerne kunne tage magten? Hvordan kan man forklare årsagerne til, at de kunne vælte det gamle samfund? Og hvordan kunne de holde sig ved magten? I et særskilt kapitel behandles også den kulturevolution, som kommunisterne gennemførte, og den inddrager danske kilder, danske aktører og danske vinkler, hvor forfatteren finder det relevant.

Kelstrup, Morten, Dorte Sindbjerg Martinsen & Marlene Wind: **Europa i forandring. En grundbog om EU's politiske og retlige system.** *Hans Reitzels Forlag 2017, 566 s.*

Europa i forandring er en grundbog i studiet af EU, skrevet af tre af Danmarks førende EU-forskere. Tredje reviderede udgave dækker udviklingen helt frem til foråret 2017. Den sætter som de tidligere fokus på EU's politiske og retlige system, herunder bl.a. EU-institutionernes opbygning og funktioner, det europæiske samarbejdes historie, EU's demokratiproblemer, EU's rolle som international aktør samt det retlige og administrative samspil mellem EU og medlemslandene. Den ny udgave er udbygget i forhold til diskussionerne af EU's aktuelle økonomiske kriser og de dramatiske perspektiver i EU's udvikling, bl.a. som følge af Brexit. *Europa i forandring* er velegnet som grundbog for

studerende på de samfundsvidenskabelige universitetsuddannelser og mellem-lange uddannelser, men kan med fordel også læses af almindelige EU-interesse-rede læsere, der ønsker en både bredere og mere dybdegående indsigt i det europæiske samarbejde og dets betydning for Danmark.

Khaja, Nagieb: **Historien der ikke bliver fortalt. Om krigen i Afghanistan.** *Gyldendal 2017, 415 s.*

Historien der ikke bliver fortalt er en fortælling om den danske journalist Nagieb Khajas egne oplevelser i Afghanistan og hans afdækning af den efterhånden 15-årige konflikt. Nagieb Khaja rejste rundt uden at være tilknyttet en militær enhed, hvilket har givet ham ufiltreret adgang til lokalbefolkningen og mulighed for at forstå, hvorfor flere afghanere er begyndt at støtte Taliban-bevægelsen. Hans kompromisløse arbejdsmetode har dog haft en pris, fx da han i 2008 blev kidnappet af en lokal Taliban-gruppe i Helmand. *Historien der ikke bliver fortalt* er Nagieb Khajas fortælling om kidnapningen i 2008 og hele det dramatiske forløb før og efter. Men bogen er også et unikt portræt af det land og de mennesker, som krigen i Afghanistan berører – og som ofte udelades i den danske debat. Seks år efter udgivelsen kommer her en opdateret udgave af bogen med nye fortællinger fra Nagieb Khajas besøg i Afghanistan fra 2012 til slutningen af 2016.

Larsen, Henrik: **Teorier om dansk udenrigspolitik efter den kolde krig.** *Hans Reitzels Forlag 2017, 273 s.*

Teorier om dansk udenrigspolitik efter den kolde krig præsenterer en række centrale teoretiske forståelsesrammer for dansk udenrigspolitik og sætter fokus på, hvor-

dan dansk udenrigspolitik ser ud efter den kolde krig, når den betragtes fra disse forskellige perspektiver. Bogen tager udgangspunkt i, at der er en væsentlig større åbenhed i den teoretiske analyse af dansk udenrigspolitik end under den kolde krig, hvor den såkaldte adaptationsteori var dominerende, og den peger på de muligheder, dette giver, når man søger at forstå og analysere dansk udenrigspolitik.

Møller, Morten: **De glemtes hær. På sporet af de danske frivillige i Den Spanske Borgerkrig.** *Gyldendal 2017, 413 s.*

I *De glemtes hær* fortæller Morten Møller historien om de danske mænd, der meldte sig frivilligt i Den Spanske Borgerkrig. Krigen blev symbol på kampen mellem tidens ideologier, og Den Spanske Borgerkrig er en begivenhed, der har fået mytisk status i årtierne efter. Omkring 500 danskere meldte sig til De Internationale Brigader, draget af løftet om at deltage i noget større end dem selv. Morten Møller tegner et portræt af en gruppe mennesker, der nemt kunne have undgået krig. *De glemtes hær* giver mange nuancer til en krig, der tidligere har været domineret af en heroisk grundfortælling.

